

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ-ПЛОВДИВ
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

ПРОГРАМА

ПО
БЪЛГАРСКИ ЕЗИК
ЗА

ЧУЖДЕСТРАННИ СТУДЕНТИ ПО МЕДИЦИНА, ОБУЧЕНИЕ НА
АНГЛИЙСКИ ЕЗИК

Приета от Секционен съвет №6/ 30.05.2022 г.

Утвърдена от Факултетен съвет с Протокол №6/15.06.2022 г.

**„Български език”,
чуждестранни студенти, медицина, обучение на английски език**

УЧЕБЕН ПЛАН

Дисциплина	Изпит в семестър	Аудиторна заетост				Кредити извънаудиторна заетост	Общо кредити	Часове по години и семестър			
		Всичко	Лекции	Упражнения	Кредити			I година		II година	
								I	II	III	IV
Български език	IV	360	0	360	12.0	12.0	24.0	90	90	90	90

Наименование на дисциплината:

„Български език”, чуждестранни студенти, медицина, обучение на английски език

Вид на дисциплината съгласно ЕДИ:

Задължителна

Ниво на обучение:

Магистър /М/

Форми на обучение:

Упражнения, индивидуална и екипна работа със студенти

Курс на обучение:

I и II курс

Продължителност на обучение:

Четири семестъра

Хорариум:

0 часа лекции, 360 часа упражнения

Помощни средства за преподаване:

Мултимедийни презентации, дискусии, ролеви модели на ситуации, интерактивни методи на работа

Форми на оценяване:

Писмен и устен изпит (в края на втората академична година). Допускане до устен изпит – след успешно положен писмен изпит.

Текущ контрол, студентски разработки и семестриални тестове през първи, втори, трети и четвърти семестър.

Формиране на оценката:

В края на втори и четвърти семестър се поставя годишна оценка. Годишната оценка е средноаритметичен резултат от първи и втори и съответно трети и четвърти семестър. В края на втората академична година се поставя финална оценка. Тя включва резултата от изпита и годишните оценки.

Семестриална оценка:

a – за първи семестър

b – за втори семестър

c – за трети семестър

d – за четвърти семестър

a = 0,5. a1 + 0,5. a2 (a1) текущ контрол, (a2) семестриален тест

b = 0,5. b1 + 0,5. b2 (b1) текущ контрол, (b2) семестриален тест

c = 0,5. c1 + 0,5. c2 (c1) текущ контрол, (c2) семестриален тест

d = 0,5. d1 + 0,5. d2 (d1) текущ контрол, (d2) семестриален тест

Годишна оценка:

A – за първата академична година

B – за втората академична година

A = 0,5. a + 0,5. b

B = 0,5. c + 0,5. d

Оценка от изпита (E):

E = 0,5. e1 + 0,5. e2 (e1) писмен изпит, (e2) устен изпит

Финална оценка:

F = 0,7. E + 0,15. A + 0,15. B

Студентът се допуска до устен изпит при положителна оценка на писмения изпит.

Ако оценката по един от компонентите на изпита е Слаб (2), то общата оценка от изпита е Слаб (2).

Финалната оценка се нанася в Протокола, Катедрената книга и Главната книга.

Аспекти при формиране на оценката:

Писмен и устен изпит, текущ контрол

Семестриален изпит:

Да / Писмен и устен изпит (в края на втората академична година)

Държавен изпит:

Не

Водещ преподавател:

Дисциплината се води от хабилитирани преподаватели; преподаватели с ОНС „Доктор“ и магистри с педагогическа правоспособност.

Катедра:

Секция по български език

АНОТАЦИЯ

Учебната програма по български език включва упражнения по общ и специализиран български език. Съобразена е с необходимите умения за ниво В1- В2 по Европейската езикова рамка и с необходимостта от владеење на специализирана медицинска лексика.

Лексикалните, граматическите, текстовите и практическите упражнения имат комуникативна насоченост. Езиковите задачи се осъществяват посредством работа с диалози, наративни и специализирани текстове от различни медицински специалности, адаптирани към целите на обучението.

При обучението на студентите се прилагат методи на формиране, затвърждаване и надграждане на езиковата комуникативна компетентност и иновативни методи на работа. Използват се форми на текущ контрол, студентски разработки, съобразени с нивото на усвояване на езика. Курсът по *Български език* завършва с полагане на изпит, който се състои от два компонента – писмен и устен.

ОСНОВНИ ЗАДАЧИ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Придобиване на знания и умения чрез:

- развиване на езикови умения и компетенции;
- усвояване на комуникативни стратегии;
- умения за работа в екип;
- прилагане на придобитите комуникативни умения в професионална среда.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

- да разбират устни и писмени текстове на български език;
- да четат текстове на български език;
- да изградят умения за ясно и просто изразяване по познати теми;
- да представят информацията от текстова ситуация в медицината и да водят разговор по изучена тема с медицинска тематика;
- да усвояват структури, свързани с комуникацията с медицински специалисти и пациенти, снемане на анамнеза и поставяне на диагноза.

УПРАЖНЕНИЯ–ТЕЗИСИ

Първи семестър

Упражнение №1 – 6 часа. *Българската азбука.* Кирилицата – характеристика и особености. Звукове и букви. Печатни и ръкописни букви. Гласни и съгласни звукове. Дифтонги. Произношение

Упражнение №2 – 6 часа. *Запознаване и представяне* (*Как се казваш?/Как се казвате?*). Лични местоимения – именителен падеж. Сегашно време на глагола *съм*. Конструирание на положителни и отрицателни изречения. Въпросителни изречения с частицата *ли*. Създаване на диалози за запознаване и представяне

Упражнение №3 – 6 часа. Поздрави и учтиви изрази. Обръщения и общоприети съкращения. Звателен падеж на някои съществителни имена. Въпросът *Как си?/Как сте?*. Създаване на кратък наративен текст за представяне

Упражнение №4 – 6 часа. Държави, националности, професии. Изречения с въпросителните думи: *кой, какъв, къде, какво, откъде*. Съществителни имена за националности и професии. Сегашно време на глагола *следвам*

Упражнение №5 – 6 часа. В университета. Показателни местоимения. Сегашно време на глаголите от трето спрежение. Изграждане на текстове, свързани с ежедневието на студентите

Упражнение №6 – 6 часа. Предмети от ежедневието. Съществително име – род и число. Употреба на съществителните имена в единствено и множествено число в диалози. Числителни бройни имена от 1 до 100

Упражнение №7 – 6 часа. Пазаруване. Бройна форма на съществителните имена. Мъжколична форма на числителните бройни имена. Употреба на числителните бройни имена

Упражнение №8 – 6 часа. Ежедневие. Сегашно време на глаголите от първо и второ спрежение. Употреба на някои наречия

Упражнение № 9 – 6 часа. Моят апартамент. Членуване на съществителните имена. Пространствени предлози. Безлична употреба на глаголите *имам/нямam*. Създаване на диалози, свързани с употребата на пространствени предлози и членувани форми на съществителните имена

Упражнение № 10 – 6 часа. Аз и другите. Лични местоимения – винителен и дателен падеж. Употреба на пълни и кратки падежни форми в наративни текстове и диалози

Упражнение № 11 – 6 часа. Външност и характер. Прилагателни имена – съгласуване, членуване, степенуване. Цветове. Синоними и антоними. Изграждане на текст описание

Упражнение № 12 – 6 часа. Свободно време и интереси. Глаголи и предлози за движение. Употреба в текстове, свързани с ежедневието на студентите

Упражнение № 13 – 6 часа. Преговор и обобщение

Упражнение № 14 – 6 часа. Подготовка за семестриален тест. Семестриален тест

Упражнение № 15 – 6 часа. Анализ на резултатите от семестриалния тест

Втори семестър

Упражнение № 16 – 6 часа. Семейство. Притежателни местоимения – кратки форми. Създаване на наративен текст, свързан със семейството

Упражнение № 17 – 6 часа. Време (Колко е часът?/В колко часа?/Колко часа?). Числителни редни имена – род, число, членуване

Упражнение № 18 – 6 часа. Време (Какво е времето?). Дните на седмицата, месеците, сезоните. Бъдеще време и минало време на глагола *съм*. Употреба на числителните редни имена. Празници и пожелания. Българските традиции

Упражнение № 19 – 6 часа. Ваканция и пътуване. Бъдеще време на глаголите от несвършен вид – положителна, отрицателна и въпросителна форма. Употреба в диалози и наративни текстове

Упражнение № 20 – 6 часа. На гости. Вид на глагола. Ключови думи и изрази за „разпознаване“ на вида на глагола. Употреба на наречия – изграждане на диалог

- Упражнение № 21 – 6 часа. В аптеката.** Образуване и употреба на глаголи от свършен и от несвършен вид. Употреба на *да-конструкции* с глаголи от свършен и от несвършен вид
- Упражнение № 22 – 6 часа. При лекаря/зъболекаря.** Повелително наклонение. Образуване на повелителни форми от глаголи от свършен и от несвършен вид
- Упражнение № 23 – 6 часа. Части на човешкото тяло.** Съществителни, прилагателни и числителни имена – обобщение
- Упражнение № 24 – 6 часа. Здравни проблеми.** Минало свършено време на глагола. Образуване на положителна и отрицателна форма
- Упражнение № 25 – 6 часа. Животът на медиците.** Употреба на минало свършено време в наративни текстове и диалози на медицинска тематика
- Упражнение № 26 – 6 часа. Преглед на пациент.** Съвместна употреба на глаголните времена. Изграждане на диалог
- Упражнение № 27 – 6 часа. Езикова практика**
- Упражнение № 28 – 6 часа. Преговор и обобщение**
- Упражнение № 29 – 6 часа. Подготовка за семестриален тест. Семестриален тест**
- Упражнение № 30 – 6 часа. Анализ на резултатите от семестриалния тест**

Трети семестър

- Упражнение № 1 – 6 часа.** Съществително име – *преговор*. Прилагателно име. Съгласуване – *преговор*
- Упражнение № 2 – 6 часа.** Глагол. Спрежение на глагола – *преговор*. Вид на глагола. Бъдеще време – *преговор*
- Упражнение № 3 – 6 часа.** Образуване и употреба на минало свършено време – *преговор*
- Упражнение № 4 – 6 часа.** Употреба на минало свършено време с глаголи от несвършен и свършен вид. Упражнения
- Упражнение № 5 – 6 часа** минало свършено време – безлични и модални глаголи. Упражнения
- Човешкото тяло – части, органи, кухни. Медицински специалисти и специалности.
- Упражнение № 6 – 6 часа** Образуване на съществителни и прилагателни имена. Фонетични промени. Структури за изразяване на строеж, състав, разположение
- Упражнение № 7 – 6 часа** Минало свършено деятелно причастие – образуване. Минало неопределено време – образуване и значение
- Упражнение № 8 – 6 часа** Минало неопределено време – употреба. Упражнения
- 6 часа.** Посещение при лекаря. Безлични конструкции с винителни форми на личните
- Упражнение № 9 – 6 часа** местоимения
- Упражнение № 10 – 6 часа** Посещение при лекаря. Безлични конструкции с дателни форми на личните местоимения
- Упражнение № 11 – 6 часа** Респираторни заболявания – наименования, симптоми, класификация. Структури за изразяване на определение, класификация и причинно-следствени връзки
- Упражнение № 12 – 6 часа** Респираторни заболявания. Образуване на глаголи от прилагателни имена, образуване на отглаголни съществителни. Трансформация на пряка в непряка реч
- Упражнение № 13 – 6 часа** Преговор, обобщение
- Упражнение № 14 – 6 часа** Подготовка за семестриален тест. Семестриален тест
- Упражнение № 15 – 6 часа – 6 часа.** Анализ на теста

Четвърти семестър

Упражнение №16 – 6 часа Респираторни заболявания – симптоми и лечение. Структури за описание на клинична картина. Образуване на глаголи от прилагателни имена

Упражнение №17 – 6 часа Травми. Наименования на травми и причини за травми. Въпроси на лекаря. Оплаквания на пациента. Инструкции на лекаря

Упражнение № 18– 6 часа Травми – симптоми и лечение. Манипулации и процедури при лечение на травми. Сегашно деятелно причастие – образуване и употреба. Описание на вида и характера на болката

Упражнение №19 – 6 часа Травми. Структури за изразяване на едновременност. Структури за описание на лечение. Образуване на сложни думи

Упражнение №20 – 6 часа Травми. Минало страдателно причастие – образуване. Страдателен залог – образуване и употреба

Упражнение №21– 6 часа. Остри и хронични заболявания. Наименования на остри и хронични заболявания

Упражнение №22– 6 часа Остри и хронични заболявания –симптоми, някои лечебни и превантивни действия

О Упражнение №23 – 6 часа стри и хронични заболявания. Структури за даване на указания на пациента. Сложни думи (продължение). Предлози и наречия – употреба. Конструкции с предлози

Упражнение №24 – 6 часа Анамнеза – наименования на компонентите на анамнезата

Упражнение №25 – 6 часа Снемане на анамнеза – въпроси на лекаря при снемане на анамнеза и отговори на пациента

Упражнение №26– 6 часа Снемане на анамнеза. Лексика за описание на симптоми – видове и характеристика (обобщение)

Упражнение №27– 6 часа Преговор и обобщение

Упражнение №28– 6 часа Преговор и обобщение. Подготовка за семестриален тест

Упражнение №29 – 6 часа Семестриален тест. Анализ на грешки от семестриалния тест

Упражнение № 30– 6 часа Подготовка за изпит

ЛИТЕРАТУРА

Дечев, Иван и А. Куцарова, А. Краевска, М. Андонова. Български език за чужденци. Специализиран учебник за медици, Пловдив, 2017

Димитрова, М. и Т. Годорова, Д. Мирчев, Б. Айвазов, В. Димитров, М. Георгиева. Специализиран български език за чуждестранни студенти по медицина. Четвърто преработено издание. Пловдив, 2021

Димитрова, М. и колектив. Учебник – Специализиран български език за чуждестранни студенти, Пловдив, 2019

Димитрова, М. и колектив. Български език за чужденци. Учебник – първа и втора част, Пловдив, 2018

Димитрова, М. и колектив. Български език за чужденци. Учебник – трета част, Пловдив, 2019

Милиева, Д. и колектив. Граматични въпроси на медицинския текст. Учебник по български език за чуждестранни студенти и специализанти – медици, стоматолози и фармацевти, Пловдив, 2014

Павлова, А. Справочник за българския глаголен вид, Пловдив, 2019

Паскалева, Д. Български език като чужд за напреднали, Пловдив 2017
Петрова, С. Учете български език – първо ниво, София, 2004
Електронни ресурси, свързани с преподаването на български език на чужденци

КОНСПЕКТ

1. Части на човешкото тяло.
2. Телесни кухини. Вътрешни органи.
3. Медицински специалности, кабинети и специалисти. Избор на специалност.
4. Посещение при лекаря. Въпроси на лекаря към пациента. Оплаквания на болния.
5. Заболявания на дихателната система. Симптоми.
6. Заболявания на опорно-двигателната система. Наименования. Описание на травми. Въпроси на лекаря и отговори на пациента.
7. Заболявания на опорно-двигателната система. Лечение. Предписания и инструкции на лекаря.
8. Части на пикочо-половата система. На упражнение по урология или по гинекология.
9. Бъбречнокаменна болест. Причини, предразполагащи фактори, симптоми, лечение.
10. Сърдечносъдови заболявания. Кръвно налягане . Хипертония.
11. Описание на заболяване по избор. Причини, симптоми, лечение, профилактика.
12. Здравословен начин на живот. Вредни навици. Режим на хранене. Профилактика на заболяванията.
13. При личния лекар. Анамнеза. Компоненти на анамнезата. Въпроси на лекаря при снемане на анамнеза и отговори на пациента.
14. Болка. Anamnesis morbi. Характеристика на симптоми.
15. Фонетични промени.
16. Образуване на прилагателни имена от съществителни имена.
17. Съгласуване на прилагателни имена със съществителни имена.
18. Безлични конструкции с винителни форми на личните местоимения.
19. Безлични конструкции с дателни форми на личните местоимения.
20. Образуване на глаголи от прилагателни имена.
21. Образуване на отглаголни съществителни имена.
22. Образуване на причастия.
23. Образуване на сложни думи.
24. Структури за изразяване на състав, строеж и разположение.
25. Структури за определение, за класификация и за причинно-следствени връзки.
26. Структури за описание на клинична картина.
27. Структури за изразяване на едновременност и за описание на лечение.
28. Структури за изразяване на указания.
29. Употреба на неизменяеми части на речта – предлози и наречия – в езика на медицината.
30. Синоними и антоними в езика на медицината.